

سیتوپاتولوژی دستگاه تناسلی زن

مؤلف:

دکتر نوشین افشار مقدم

استادیار گروه آسیب شناسی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان

افشار مقدم، نوشین، ۱۳۴۹ -

سیتوپاتولوژی دستگاه تناسلی زن / نویسنده نوشین افشار مقدم، ویراستار مهدی مرحد ابطیحی. -
اصفهان: دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی اصفهان، ۱۳۸۴.

ISBN: 964-524-026-3

۲۱۰ ص: مصور (رنگی).

فهرست نویسی براساس اطلاعات فیها.

۱. تولید مثل -- اندامهای مادیه -- آسیب شناسی یاخته ای. الف. مرحد ابطیحی، مهدی، ۱۳۵۰ -

ب. دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی استان اصفهان. ج. عنوان.

۶۱۸/۱۰۷

۹ س ۷ الف / ۱۰۷ RG

۲۲۰۸۲ - ۸۲ م

کتابخانه ملی ایران

نام کتاب: سیتوپاتولوژی دستگاه تناسلی زن

نویسنده: دکتر نوشین افشار مقدم

ناشر: انتشارات دانشگاه علوم پزشکی اصفهان

ویراستار: دکتر سیمه مهدی مرحد ابطیحی

صفحه آرا: میترا ابرقونیان

شابک: ۹۶۴-۵۲۴-۰۲۶-۳

شمارگان: ۱۰۰۰

تاریخ نشر: ۱۳۸۵

نوبت چاپ: اول

قیمت: ۴۰۰۰ تومان

آدرس: دانشگاه علوم پزشکی اصفهان - ص.ب. ۳۱۹-۸۱۷۴۹ - تلفن: ۶۷-۶۶-۷۹۲۳-۰۳۱۱

تلفن فروشگاه کتاب: ۷۹۲۲۹۷۹-۰۳۱۱ و ۶۴-۱۶۶۸۵۷۶۴-۰۳۱۱

کلیه حقوق برای دانشگاه علوم پزشکی اصفهان محفوظ است.

با سپاس

فراوان از پیشکسوتان گرانمایه و بزرگوار آسیب شناسی، جناب استاد آقای دکتر پرویز دبیری و جناب استاد آقای دکتر منصور مهزاد

با تقدیر

از مدیر گروه محترم گروه آسیب شناسی، سرکار استاد خانم دکتر پروین رجبی که در تألیف این کتاب از لطف و عنایت خود به اینجانب دریغ ننمودند.

با تشکر

از سرکار خانم دکتر پروین محزونی، خانم دکتر مهری فقیهی و همکاران گروه آسیب شناسی، زنان و مامائی، اونکولوژی، سیتوتکنولوژیست های محترم، اعضای محترم معاونت پژوهشی، مدیریت مطالعات و توسعه آموزش پزشکی و انتشارات دانشگاه علوم پزشکی اصفهان که از راهنمایی های ارزشمندشان در تدوین این مجموعه بهره مند شدم.

دکتر نوشین افشار مقدم

پیشگفتار

خداوند را سپاس و ستایش سزااست که ما را به علم و دانش و معرفت رهنمون ساخت و ما را پاینده این راه گردانید و سپاس می‌گذاریم بیمارانی که درد ورنج آنها آموزگار علم و تجربه ما گردید و ما را مدیون اعتماد ایشان گردانید.

و با سپاس از پیش کسوتان فروتن و اساتید زبردستی که دانش خویش را بر ما ارزانی داشته و ما را به شاگردی پذیرفتند و با علم و تجربه خویش پروراندند تا که همچون آنان، ما را نیز فروتنان دانش و ادب و خادمان بیماران و ملت نمایند. در میان آنان اساتید گرانقدر جناب آقای دکتر پرویز دبیری و جناب آقای دکتر منصور مهزاد را می‌ستایم که بنیان‌گذار دانش آسیب‌شناسی در اصفهان بوده‌اند و سالهای سال با ژرف‌نگری و پایمردی زحمات این راه را به جان خریدند و با آموزش و پژوهش در این رشته از علم به ویژه شاخه سلول‌شناسی زنان و تربیت شاگردانی بسیار، ما را وامدار و خود را ماندگار نمودند و باز جناب آقای دکتر منصور مهزاد را سپاس می‌دارم که حاصل دانش و تجربه خویش در میتوپاتولوژی دستگاه تناسلی زنان را بر صفحات کتاب گستراندند و نام خویش را جاودانی نمودند.

نویسنده کمترین، به پاس ارج نهادن بر دانش‌ورزی اساتید، فعالیت‌های پژوهشی خود را در سالهای اخیر بر میتوپاتولوژی متمرکز نمودم و با الهام از روحیه دانش‌جویی آموخته از اساتیدم، برای گذراندن دوره تکمیلی این رشته، افتخار شاگردی پرفسور اشپرنگر¹ در بخش میتوپاتولوژی شهر کیل آلمان را بدست آورده و از تجارب و دانش یکی از مراکز معتبر میتوپاتولوژی آندوخته نمودم.

¹-Prof.Dr.Med.E.Sprenger

²-Kiel

از سرکار خانم دکتر پروین رحیمی استاد و مدیر گروه محترم گروه پاتولوژی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان و صاحب نظر در بیماریهای زنان بسیار سپاسگذارم که یقین بدون راهنمایی های چند ساله و تشویق های پیگیرانه ایشان، عرضه دستاوردهای علمی این دوره تکمیلی و پژوهشهای قبلی خویش بر دانش جوان و دانش پژوهان در کتاب حاضر ممکن نمی نمود.

گفتنی است گستردگی رشته های مختلف علوم و به ویژه تخصصی شدن علوم پزشکی، یسان ساده دانش تخصصی را دشوار و نیازمند هنری فراتر از علم کرده است تا بین خاص و عام پذیرفته شده و شوق خوانندگان را برانگیزد و در این کتاب تلاش بر آن بوده که این مقصود حاصل شود. امید است اساتید بزرگوار، پژوهشگران ارجمند و دانش جوانان پر تلاش این مجموعه را بپذیرند و از کاستی های آن مرا آگاه سازند. امید است که تلاش و کوشش همکاران در جبران کاستی ها و کژی ها، به تسکین آلام دردمندان و شفای بیماران کمک نماید و به درگاه پروردگار مقبول افتد.

مؤلف

دکتر نوشین افشار مقدم

مقدمه مؤلف

دانش سیتوپاتولوژی زنان، در نگاه اول ساده می نماید و چنین پنداشته می شود که بیماری های بدخیم یا خوش خیم را مشخص می کند. اما گاهی متخصصین این رشته چنان متحیر می مانند که در تشخیص حقیقت، واقعیت را گم می کنند و به اصطلاح تشخیص های مثبت کاذب و منفی کاذب می نمایند که درمانهای ویژه هر یک را به دنبال داشته و پیامدهای آن برای بیماران به آسانی پذیرفته نخواهد گشت. در مقایسه با سرطان سرویکس، در هیچ شکلی از سرطان اثر جلوگیری، تشخیص زودرس و درمان بر کاهش میزان مرگ و میر ثابت نشده است. پنجاه سال قبل، سرطان سرویکس اولین علت مرگ ناشی از سرطان در زنان بود. امروزه در کشورهای پیشرفته، میزان مرگ و میر ناشی از این سرطان کاهش چشمگیری را نشان می دهد. برخلاف میزان مرگ و میر، افزایشی در کشف زودرس حالات پیش سرطانی مشاهده می شود. دستیابی به این موفقیت بیش از همه مدیون آزمایش سیتولوژی گسترده پاپ در کشف زودرس ضایعات پیش سرطانی سرویکس می باشد؛ ولی این سرطان در کشورهای در حال توسعه به علت پایین بودن سطح پوشش های غربالگری به عنوان یکی از علل شایع مرگ و میر زنان شناخته شده است. این کتاب با هدف آشنایی بیشتر دانش آموزان و دانش آموختگان رشته های آسیب شناسی، زنان و مامایی، زیست شناسی، کالبدشناسی میکروسکوپی، علوم زیستی، اونکولوژی و پزشکی با ضایعات پیش سرطانی سرویکس و انجام اقدامات درمانی به موقع، نگاشته شده است.

در ساختار این کتاب، سلولهای طبیعی، اختلالات خوش خیم، ضایعات پیش سرطان و سرطانهای مهاجم دستگاه تناسلی زن همراه با سؤالات گواهینامه و دانشنامه تخصصی و تصاویر اصیل که حاصل سالها تجربه بوده است، تدوین شده اند.

دکتر نوشین افشار مقدم

فهرست

فصل اول: سلول شناسی طبیعی دستگاه تناسلی زن.

- ۳..... تاریخچه..... -
- ۴..... کاربرد سلول شناسی در دستگاه تناسلی زن..... -
- ۵..... کالبد شناسی و بافت شناسی دستگاه تناسلی زن..... -
- ۷..... روش های نمونه گیری و آماده سازی نمونه های سرویکوواژینال..... -
- ۱۱..... نحوه گزارش نتایج سلول شناسی..... -
- ۱۶..... سلول شناسی سرویکس و اندومتر..... -
- ۲۲..... سلول های آماسی..... -
- ۲۳..... اجزای متفرقه و آلودگی های گسترده های سرویکوواژینال..... -
- ۲۵..... اثرات هورمون های جنسی بر اپی تلیوم سنگفرشی..... -
- ۲۷..... طرح های سیتوهورمونی فیزیولوژیک..... -
- ۳۴..... سؤالات..... -
- ۳۷..... منابع..... -

فصل دوم: تغییرات واکنشی و عفونی

- ۴۲..... عوامل مستعد کننده تهاجم یاخته های خارجی یا فلور میکروبی..... -
- ۴۲..... علایم بالینی عفونت های سرویکوواژینال..... -
- ۴۳..... تغییرات واکنشی یا التهابی..... -

انواع اختصاصی سرویسیت ها و واژینیت ها.....	۵۹
ریز موجودات سرویکس و واژن.....	۶۱
سؤالات.....	۸۱
منابع.....	۸۷

فصل سوم: ضایعات اپی تلیوم سنگفرشی سرویکس

مقدمه.....	۹۸
دسته بندی های سلول شناسی واژه های پیش سرطانی سرویکس.....	۹۹
دسته بندی دیس کاریوز (دیسپلازی) سلول های سنگفرشی.....	۱۰۳
دیس پلازی خفیف؛ CIN1؛ LSIL.....	۱۰۳
دیسپلازی متوسط؛ CIN2؛ HSIL.....	۱۰۷
دیسپلازی شدید؛ کارسینوم درجا؛ CIN3؛ HSIL.....	۱۰۹
سلول های سنگفرشی آتیپیک.....	۱۱۶
کارسینوم سلول سنگفرشی مهاجم.....	۱۲۱
دسته بندی سلول شناسی کارسینوم سلول سنگفرشی با تهاجم آشکار.....	۱۲۴
سؤالات.....	۱۳۰
منابع.....	۱۳۵

فصل چهارم: ضایعات سلول‌های غددی سرویکس

۱۴۲	مقدمه	-
۱۴۲	آدنوکارسینوم اندوسرویکس و ضایعات پیش ساز	-
۱۴۴	روش های نمونه گیری	-
۱۴۴	ضایعات غددی داخل اپی تلیالی درجه بالا یا آدنوکارسینوم درجا	-
۱۴۹	ضایعات غددی داخل اپی تلیالی درجه پایین	-
۱۵۲	آدنوکارسینوم های مهاجم اندوسرویکس	-
۱۵۷	تومورهای بدخیم متفرقه	-
۱۶۳	سؤالات	-
۱۶۶	منابع	-
۱۷۵	واژگان کلیدی	-
۱۸۱	تصاویر	-